

การศึกษารูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู

นางนุชรินทร์ บุญยั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

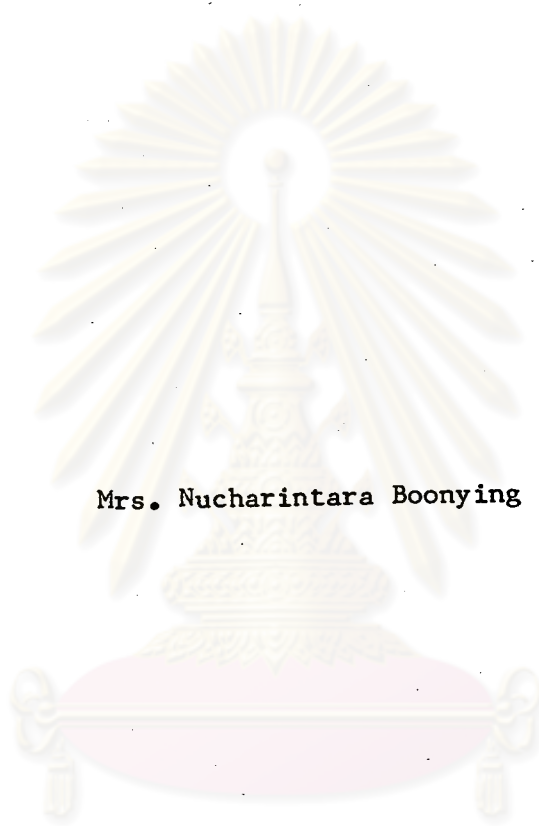
พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-136-8

013819

T15992163

DEVELOPMENT OF A MODEL FOR ANALYSIS OF
INSTRUCTOR WORK LOAD IN TEACHERS COLLEGES

Mrs. Nucharintara Boonying

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การพัฒนารูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยอุตสาหกรรม
ทางบริหาร บัญชี
วิจัยการศึกษาระดับปริญญาโท
รองศาสตราจารย์ ดร. เขวาคี วิบูลย์ศรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเห็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย หิตาสบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง วิชยานุวัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เขวาคี วิบูลย์ศรี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุภาพวาท เข็มหม)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ทิเรก ศรีสุโข)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์
 ชื่อผู้ศึกษา นางนุชรินทร์ บุญชิง
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เขาวดี วิบูลย์ศรี
 ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
 ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์
 วิทยาลัยครู และศึกษาปริมาณงานของอาจารย์วิทยาลัยครูตามรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน
 ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยอาจารย์วิทยาลัยครูที่ปฏิบัติหน้าที่ใน
 ภาคเรียนต้น ปีการศึกษา 2527 รวม 6 วิทยาลัยครู จากกลุ่มวิทยาลัยครู 6 ภาค ได้แก่
 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครู
 ธนบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี จำนวน 914 คน และผู้
 บริหารวิทยาลัยครูทั้ง 6 แห่ง จำนวน 42 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูล
 แบบสอบถามเกี่ยวกับปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู และแบบสำรวจความคิดเห็นผู้บริหาร
 เกี่ยวกับรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับรูปแบบการ
 วิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูได้พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของวิธีวิเคราะห์ภาระงานสอน
 (Teaching Load) ที่ ฮาโรลด์ ซี (Harold W. See) ได้เสนอไว้กับทบวงมหาวิทยาลัย
 การวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานที่
 พัฒนาขึ้นใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ได้พัฒนารูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูในด้านงานสอน งาน
 นิเทศการศึกษา งานวิจัยผลิตตำรา งานส่งเสริมวิชาการ งานที่เกี่ยวกับกิจการนักศึกษา งาน
 บริการชุมชน งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานบริการ และงานธุรการ ด้วยวิธีการพัฒนา

จากการนำเอาจำนวนอาจารย์วิทยาลัยครู จำนวนหน่วยกิตของวิชาที่เปิดสอน จำนวนกลุ่ม (Section) ของวิชาที่เปิดสอน จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละวิชา จำนวน ชั่วโมงสอนของอาจารย์ และจำนวนชั่วโมงภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน มาใช้ในการวิเคราะห์ปริมาณงาน

2. ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู จากการรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนต้น ปี การศึกษา 2527 และวิเคราะห์โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า ในด้านงานสอนซึ่งประกอบด้วย ชั่วโมงสอนจริง ชั่วโมงสอนมาตรฐาน อัตราส่วนชั่วโมงสอนจริง และอัตราส่วนชั่วโมงสอนมาตรฐาน ดังมีรายละเอียดดังนี้ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ มีชั่วโมงสอนจริงมากที่สุด วิทยาลัยครูอุดรดิตถ์มีชั่วโมงสอนมาตรฐานมากที่สุด และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีมีอัตราส่วนชั่วโมงสอนจริง และอัตราส่วนชั่วโมงสอนมาตรฐานมากที่สุด ในด้านงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานสอน งานบริหารเป็นงานที่อาจารย์วิทยาลัยครูรับภาระมากที่สุด รองลงมาคืองานธุรการ และงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา ส่วนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นงานที่อาจารย์รับภาระงานน้อยที่สุด แต่เมื่อคิดชั่วโมงงานเป็นอัตราส่วนชั่วโมงภาระงานแล้ว งานบริหารเป็นงานที่มีอัตราส่วนชั่วโมงภาระงานมากที่สุด รองลงมาคือ งานธุรการ และงานนิเทศการศึกษา ส่วนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีอัตราส่วนชั่วโมงภาระงานน้อยที่สุด

3. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูเกี่ยวกับรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูที่พัฒนาขึ้น พบว่าผู้บริหารเห็นว่ารูปแบบดังกล่าว มีความเหมาะสม ในการนำไปปฏิบัติในระดับสูง ได้แก่ ด้านความครอบคลุมภาระงานทุกด้านของอาจารย์วิทยาลัยครู ความเป็นประโยชน์ในการวางแผนงานตามบุคลากร การจัดอัตราค่าจ้าง การนำข้อมูลไปปรับปรุง งานที่รับผิดชอบได้ ความเป็นระบบในการวิเคราะห์ปริมาณงาน และการนำรูปแบบไปใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐานของวิทยาลัยครูในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความเข้าใจในการอ่านรูปแบบ ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในวิทยาลัยครู และความยุ่งยากในการนำรูปแบบไปใช้

Thesis Title Development of A Model For Analysis of Instructor
 Work Load In Teachers Colleges.

Name Mrs. Nucharintara Boonying

Thesis Advisor Associate Professor Yavadee Vibulsri, Ph.D.

Department Educational Research

Academic Year 1985

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a model for analysis of instructors' work load in teachers colleges and study work load of the instructors in teachers colleges by using a developed model. Nine hundred fourteen instructors and forty two administrators in six teachers colleges from six regions having worked throughout the first semester of the 1984 academic year were selected as the sample of this study. The six teachers colleges were Uttaradit Teachers College, Buriram Teachers College, Petchburiwithayalongkorn Teachers College, Thonburi Teachers College, Nakornprathom Teachers College and Suratthani Teachers College. To collect the data, the researcher gathered the data records and gave out the questionnaire about work load of the instructors and the questionnaire of the administrators' opinion on the developed model constructed by the researcher. The model was based on the analysis of teaching load presented by Dr. Harold W. See at the Ministry of University Affairs. The data dealing with the administrators' opinions on the model for analysis of instructor work load were analysed by using mean and standard deviation.

The Research Results :

1. The model for analysis of instructor work load on teaching, educational supervisory, doing research and writing supplementary texts, promoting educational technology, assisting in students' activities, giving community services, promoting on arts and culture, doing college business and administration work was developed by using the following to analyse the instructor work load in the model : the number of instructors in teachers colleges, the credit hours in that semester, the sections of subjects that semester, the number of students studying each subject, teaching hours of the instructors and other working hours.

2. From the data about the instructors' work load collected in the first semester of the 1984 academic year and analysed by the developed model, the researcher found that work load of the instructors of teachers colleges on teaching consisted of contact hours, standard hours, ratio of contact hours and ratio standard hours. The instructors of Buriram Teachers College spent most of time in contact hours, Uttaradit Teachers College spent most of time in standard hours and Suratthani Teachers College spent most of time in both ratio of contact hours and ratio of standard hours. Other works besides teaching were administration work which obtained the Teachers College instructors highest work load, business work and work for the student activities which gave the second highest and promotion of arts and culture which was the least. When working hours were changed into ratio of working hours, the administration work was given the first highest, business work and educational supervisor were given the second highest, and promotion of arts and culture the least.

3. From the data about the administrators' opinion on the developed model, the researcher found that the administrators of the teacher college gave the following opinions on the benefit developed model : the most benefit of this model would be included all work load of the instructors in teachers college, the benefit of the personnel work, distributing the manpower, using the data to improve the works, having a system in analysed work load and using the model as the basic data of the teachers college; the second most benefit would be on understanding in reading the model appropriateness and complication in using it in the teachers college.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ
ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีมาโดยตลอดจาก รองศาสตราจารย์
ดร. เขาวดี วิบูลย์ศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยซาซึ่งในความกรุณาของท่านเป็น
อย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ทิเรก ศรีสุข อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ ที่คอย
เอาใจใส่ กระตุ้นเตือนตลอดมา

ขอขอบคุณอาจารย์รังสี จรูญรัตน์, อาจารย์ราตรี นันทสุคนธ์, อาจารย์เชาว์
เพ็ชรราช, อาจารย์ภาวนา เผานอย, อาจารย์สมพร อยู่ทิม, อาจารย์อุมาพร กุหลาบ
และเจ้าหน้าที่กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ให้ความร่วมมือ
ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไข
แบบสอบถาม อาจารย์สมบูรณ์ วิภาวินกุล ที่ได้กรุณาตรวจแก้บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ กับขอขอบคุณเรือเอกสมโชค บุญยิ่ง
และคุณวันระวี บุญยิ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่ให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

นุชรินทร์ บุญยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญ	ญ
รายการตารางประกอบ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	5
คำจำกัดความ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	9
ลักษณะงานตามหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครู	9
ปริมาณงาน	12
การวิเคราะห์ปริมาณงาน	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3. วิธีดำเนินการวิจัย	38
กลุ่มตัวอย่างประชากร	38
แหล่งที่มาของข้อมูล	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	46

บทที่

หน้า

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
รูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู	58
ผลการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูด้วยรูปแบบ	
การวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู	64
ผลการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารวิทยาลัยครูเกี่ยวกับรูปแบบ	
การวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู	107
5. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	115
สรุปผลการวิจัย	115
อภิปรายผลการวิจัย	126
ขอเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก	137
ภาคผนวก ก	138
ภาคผนวก ข	145
ประวัติผู้เขียน	149

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การกระจายรอยละของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม	40
2 การกระจายรอยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะวิชา	41
3 การกระจายรอยละของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู	42
4 รูปแบบสำหรับวิเคราะห์ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู	67
5 ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครู โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	69
6 ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูบุรีรัมย์จำแนกตามคณะวิชาโดยรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงาน	72
7 ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์จำแนกตามคณะวิชาโดยรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงาน	73
8 ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์จำแนกตามคณะวิชาโดยรูปแบบ การวิเคราะห์ปริมาณงาน	74
9 ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูธนบุรีจำแนกตามคณะวิชาโดยรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงาน	75
10 ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมจำแนกตามคณะวิชาโดยรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงาน	76
11 ปริมาณงานอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีจำแนกตามคณะวิชาโดยรูปแบบการ วิเคราะห์ปริมาณงาน	77
12 ปริมาณงานอาจารย์คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงาน	81
13 ปริมาณงานอาจารย์คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงาน	82
14 ปริมาณงานอาจารย์คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์ โดยรูปแบบ การวิเคราะห์ปริมาณงาน	83
15 ปริมาณงานอาจารย์คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี โดยรูปแบบการวิเคราะห์ ปริมาณงาน	84

ตารางที่

หน้า

16	ปริมาณงานอาจารย์คณะครุศาสตร์ - วิทยาลัยครุนครปฐม โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	85
17	ปริมาณงานอาจารย์คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	86
18	ปริมาณงานอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	90
19	ปริมาณงานอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	91
20	ปริมาณงานอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	92
21	ปริมาณงานอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	93
22	ปริมาณงานอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุนครปฐม โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	94
23	ปริมาณงานอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	95
24	ปริมาณงานอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	99
25	ปริมาณงานอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	100
26	ปริมาณงานอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	101
27	ปริมาณงานอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	102
28	ปริมาณงานอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครุนครปฐม โดยรูปแบบการวิเคราะห์ปริมาณงาน	103

ตารางที่

หน้า

29	ปริมาณงานอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี โดยรูปแบบ การวิเคราะห์ปริมาณงาน	104
30	คาเฉลี่ยน้ำหนักขอความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	108
31	คาเฉลี่ยน้ำหนักขอความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูบุรีรัมย์	109
32	คาเฉลี่ยน้ำหนักขอความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตร	110
33	คาเฉลี่ยน้ำหนักขอความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูธนบุรี	111
34	คาเฉลี่ยน้ำหนักขอความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูนครปฐม	112
35	คาเฉลี่ยน้ำหนักขอความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	113
36	คาเฉลี่ยน้ำหนักขอความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูมหาวิทยาลัยครู	114
37	การกระจายรอยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา	145
38	การกระจายรอยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ	146
39	การกระจายรอยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในวิทยาลัยครู	147

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย